

VÆKST

2024 – uge 9

Gødning til vinterrapsen – vær obs. på øget behov for kvælstof, svovl og bor

Den megen regn i løbet af efterårs- og vintermånederne betyder mange svage vinterrapsmarker med en lav kvælstofoptagelse i efteråret. I langt de fleste vinterrapsmarker har vi derfor en lidt anden kvælstofstrategi- og anbefaling i dette forår, end vi har oplevet i de senere år. Mange vinterrapsmarker lider i den våde og iltfattige jord og har virkelig brug for snarligt tørt vejr, så det også bliver muligt at tilføre gødning til markerne. I svage og normalt udviklede rapsmarker bør N-kvoten udnyttes fuldt ud. Uanset biomassens størrelse og det vurderede nødvendige N-behov i alt i foråret, skal rapsmarkerne tilføres den første mængde gødning, så snart de kan bære det nødvendige materiel uden risiko for tryk- og færdselsskader. Samtidig skal man være "klar parat" til at udnytte evt. morgenfrost til at tilføre en første mindre mængde gødning, som så skal følges op med en større mængde gødning med det samme, man for alvor kan færdes forsvarligt på markerne. Morgenfrost vil naturligvis ikke være tilstrækkelig i meget fugtige marker/områder i markerne, men flere steder vil dele af markerne kunne bære op med "let" materiel og mindre mængder gødning på evt. morgenfrost. Husk svovltilførsel ved første tildeling.

Anbefalet kvælstoffordeling og -mængde til vinterrapsen i foråret 2024 ses i nedenstående tabel 1. I de efterfølgende afsnit angives nogle faglige betragtninger til gødningstyper og behov.

Tabel 1. Anbefalede kvælstofstrategier i vinterraps forår 2024. Obs på samtidig tidlig svovltilførsel.

Tidspunkt	Anbefalet kg kvælstof pr. ha ¹⁾
Scenarie 1 – hvis muligt at færdes på hele/dele af marker – evt. på morgenfrost i de næste 10-12 dage	
Hvis muligt at færdes på hele/dele af marker – evt. på morgenfrost i de næste 10-12 dage.	30-40
Der skal så følges op med yderligere gødning med det samme markerne tørrer op og kan bære materiel – gerne senest inden 20. marts i de fleste år.	40-60 ²⁾
Scenarie 2 – hvis ikke muligt at færdes på markerne i de næste 10-12 dage	
Senest gødning/gylle cirka 20. marts i de fleste år.	80-90 ²⁾
Uanset scenarie 1 eller 2 – opfølgende tildeling 3 uger efter (senest inden rapsen for alvor strækker sig)	
Cirka 3 uger efter (senest inden rapsen for alvor strækker sig).	Resten af N-kvoten/-behovet – dog minus 20-40 kg N/ha hvis kraftige marker og/eller erfaring for lejesæd i sine rapsmarker.
Afsluttende tildeling i kraftige marker og/eller ved erfaring for lejesæd	
Ved blomstring	1-2 x 10-20 kg N/ha (bladsprøjtning) ³⁾

1) Der bør tilføres mindst i alt 35-40 kg/ha svovl – gerne ved første gødningstildeling – enten i form af en meget svovlrig handelsgødning eller ved forsuret gylle.

2) Er rapsen kraftig udviklet bør mængden af kvælstof ved vækststart reduceres med 30-40 kg N/ha.

3) Se www.dangodning.dk for muligheder ved en evt. tredje tildeling. Ifølge "Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning" skal der tilsættes spredklæbemiddel ved udbringning, og der må højst tildeles 20 kg/ha amid-N (urea-N) hver tredje dag. Der bør anvendes almindelige sprøjtedyser og typer målrettet bladsprøjtninger (f.eks. DG-Leaf N 18 + spredklæbemiddel).

Tidlig svovl- (S) tilførsel er meget vigtigt for rapsen

Vinterrapsen kræver tidlig og tilstrækkelig S-tilførsel. I år er der desuden en høj risiko for S-udvaskning i løbet af de seneste måneder. Derfor bør rapsen tilføres mindst 35-40 kg S/ha i alt. En vis andel heraf SKAL som minimum tilføres som en svovlrig gødning eller som forsuret gylle ved første tilførsel.

Tilførsel af fosfor (P) og kalium (K):

Er der ikke gylle med i strategien, og er der ikke udbragt PK-gødning i efteråret, bør P og K udbringes ved første eller anden tildeling. Især K kan med fordel tildeles rapsen om efteråret for at øge dens vækst og overvintringsevne. Ved et udbyttensniveau på 4,5 ton/ha bortfører afgrøden ca. 30 kg P/ha og mindst 50 kg K/ha. Hvis rapshalmen yderligere fjernes fra marken bortføres op mod 130 kg K/ha. Vær obs. på, at K-indholdet i især svinegylle ofte er til den lave side i forhold til afgrødernes behov, og der tæres ofte på jordens K-reserver. På især lettere jordtyper kan der samtidig være en øget risiko for K-udvaskning i år.

Bor er det vigtigste mikronæringsstof for rapsen

Risikoen for bormangel er størst på især sortsandede sandjorde (JB 4 eller derunder) med høje reaktionstal, men i år kan der være stor risiko for, at bor er udvasket på mange jorder. Her vil der ofte være god betaling for at udsprøjte Bor 150MEA eller alternativt EPSO Microtop i det tidlige forår.